

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 29 maja 2012 r.

DOLiS/DEC-487/12/33405, 33414

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) oraz art. 22 i art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pana P. B., na przetwarzanie jego danych osobowych przez Proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej,

umarzam postępowanie.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana P. B., zwanego dalej Skarżącym, na przetwarzanie jego danych osobowych przez Proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej, zwanego dalej Proboszczem. Skarżący podał, że dnia [...] stycznia 2012 r. wysłał do Proboszcza oświadczenie woli o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego, połączone z prośbą o sprostowanie nieaktualnych danych (kopia w aktach sprawy). Jak wskazał Skarżący, Proboszcz w odpowiedzi z dnia [...] stycznia 2012 r. „dał mi [Skarżącemu] jasno do zrozumienia, że nie uznaje swojej roli jako administratora danych osobowych ani Ustawy o ochronie danych osobowych” (kopia w aktach sprawy).

W toku przeprowadzonego w sprawie postępowania wyjaśniającego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił, co następuje.

- 1) Skarżący wystosował do Proboszcza „Oświadczenie woli” z dnia [...] stycznia 2012 r., w którym podniósł: „Na podstawie art. 60 Kodeksu Cywilnego, korzystając ze swoich praw zawartych w art. 2 pkt. 2a Ustawy o Gwarancjach Wolności Sumienia i Wyznania (Dz. U. 2005 nr 231 poz. 1965), z dniem dzisiejszym występuję z Kościoła Katolickiego, tj. wycofuję zgodę na podleganie jego doktrynie (Katechizm Kościoła Katolickiego) i prawu (Kodeks Prawa Kanonicznego). Oświadczam, że w oparciu o jej art. 2 pkt. 5 nie zamierzam tej decyzji w żaden sposób uzasadniać poza tym, że nie chcę do niego należeć. Ponadto nie wyrażam zgody na jakiegokolwiek przekazywanie informacji o tej decyzji współpracownikom zakonnym z tutejszego Domu Zakonnego, osobom trzecim oraz członkom mojej rodziny (...). Na podstawie art. 32 ust.

1 pkt. 6 Ustawy o Ochronie Danych Osobowych (...) proszę Księdza Proboszcza, jako obecnego administratora moich danych osobowych, o ich uaktualnienie w Parafialnej Księdze Chrzta (...) przez naniesienie adnotacji o treści »Dnia [...]01.2012 roku formalnym aktem wystąpił z Kościoła Katolickiego« oraz o przesłanie jako potwierdzenia odpisu aktu chrztu z powyższym sprostowaniem. (...) Do oświadczenia dołączam skan pierwszej strony dowodu osobistego na dowód, że nie ma miejsca kradzież tożsamości”.

- 2) W piśmie z dnia [...] stycznia 2012 r. skierowanym do Skarżącego Proboszcz wskazał: „Sposób występowania z kościoła rzymsko katolickiego w Polsce jest zawarty w ogólnie dostępnej »Instrukcji Episkopatu Polski [...]09.2008 – Zasady postępowania w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła«” oraz zacytował kilka jej punktów.
- 3) Ww. informację Proboszcz powtórzył w wyjaśnieniach udzielonych Generalnemu Inspektorowi w tej sprawie, cytując: „Aktu odstępstwa, który wywołuje skutki kanoniczne, może dokonać tylko osoba pełnoletnia (kan. 98 § 1 i 2), zdolna do czynności prawnych, osobiście, w sposób świadomy i wolny (kan. 124-126), w formie pisemnej, w obecności proboszcza swego kanonicznego miejsca zamieszkania (stałego lub tymczasowego) i dwóch pełnoletnich świadków. (...) Aby akt formalnego wystąpienia z Kościoła został uznany za skuteczny kanonicznie, winien być dokonany przez osobiste złożenie własnoręcznie podpisanego pisma, w którym odstępcą wyraźnie przedstawia swoją wolę opuszczenia Kościoła. Oświadczenie winno zawierać także dane personalne odstępcy i świadków, motywację oraz dokładne dane dotyczące daty i parafii chrztu (z załączeniem świadectwa chrztu). W piśmie powinna się także znaleźć informacja o tym, iż odstępcą dokonuje tego aktu dobrowolnie i ze świadomością konsekwencji, jakie ów akt pociąga za sobą. Nie wywołuje skutków kanonicznych oświadczenie złożone przed urzędnikiem cywilnym lub przesłane drogą pocztową czy elektroniczną”. Proboszcz zaznaczył, że w świetle powołanych przepisów „Oświadczenie woli” przesłane pocztą przez Skarżącego „nie spełnia wymagań co do prawidłowego jej wyrażenia i nie może być przez mnie respektowane”. Podniósł, że „dokonanie adnotacji w księgach kościelnych jest skutkiem wystąpienia przez niego [Skarżącego] z Kościoła a nie celem samym w sobie”. Proboszcz stwierdził: „dokonując adnotacji której żądał ode mnie p. B. złamał bym prawo”. Dodał, że właściwą instancją do rozpatrzenia prośby Skarżącego nie jest Parafia A., lecz Parafia obecnego miejsca zamieszkania Skarżącego.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia, które musi być wydane w sprawie, ma okoliczność pozostawiania danych osobowych Skarżącego w zbiorze osób należących do Kościoła Katolickiego. Skarżący w skardze do Generalnego Inspektora zarzucił Proboszczowi niewykonanie ciążącego na nim jako administratorze danych osobowych Skarżącego obowiązku sprostowania nieaktualnych danych osobowych, polegającego na naniesieniu w księdze chrztu adnotacji, że formalnym aktem Skarżący wystąpił z Kościoła Katolickiego.

Generalny Inspektor, działając na podstawie i w granicach kompetencji przyznanych mu ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), uzyskał od Proboszcza pisemne wyjaśnienia o treści podanej w stanie faktycznym decyzji.

Według art. 43 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych w odniesieniu do zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, oraz zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1a, przetwarzanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego oraz Centralne Biuro Antykorupcyjne, Generalnemu

Inspektorowi nie przysługują uprawnienia określone w art. 12 pkt 2, art. 14 pkt 1 i 3 – 5 oraz art. 15 – 18. Stosownie do art. 43 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z obowiązku rejestracji zbioru danych zwolnieni są administratorzy danych dotyczących osób należących do kościoła lub innego związku wyznaniowego, o uregulowanej sytuacji prawnej, przetwarzanych na potrzeby tego kościoła lub związku wyznaniowego.

Kościół Katolicki niewątpliwie jest instytucją o uregulowanej sytuacji prawnej, gdyż jego funkcjonowanie zostało unormowane w Konstytucji RP, w umowie międzynarodowej, jaką jest Konkordat, oraz w ustawach, nad którymi umowa międzynarodowa ma pierwszeństwo.

W szczególności wskazać należy na przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.). Art. 25 ustawy zasadniczej stanowi, że Kościoły i inne związki wyznaniowe są równouprawnione (ust. 1). Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym (ust. 2). Stosunki między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi są kształtowane na zasadach poszanowania ich autonomii oraz wzajemnej niezależności każdego w swoim zakresie, jak również współdziałania dla dobra człowieka i dobra wspólnego (ust. 3). Stosunki między Rzeczpospolitą Polską a Kościołem Katolickim określają umowa międzynarodowa zawarta ze Stolicą Apostolską ustawy (ust. 4). Stosunki między Rzeczpospolitą Polską a innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi określają ustawy uchwalone na podstawie umów zawartych przez Radę Ministrów z ich właściwymi przedstawicielami (ust. 5).

W art. 1 Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, podpisanego w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. z dnia 23 kwietnia 1998r. Nr 51, poz. 318), Rzeczpospolita Polska i Stolica Apostolska potwierdzają, że Państwo i Kościół Katolicki są - każde w swej dziedzinie - niezależne i autonomiczne oraz zobowiązują się do pełnego poszanowania tej zasady we wzajemnych stosunkach i we współdziałaniu dla rozwoju człowieka i dobra wspólnego.

W myśl art. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 29, poz. 154 ze zm.) Kościół rządzi się w swych sprawach własnym prawem, swobodnie wykonuje władzę duchowną i jurysdykcyjną oraz zarządza swoimi sprawami. Ustawa niniejsza określa zasady stosunku Państwa do Kościoła, w tym jego sytuację prawną i majątkową (art. 3 ust. 1). W sprawach odnoszących się do Kościoła, nie uregulowanych niniejszą ustawą, stosuje się powszechnie obowiązujące przepisy prawa, o ile nie są sprzeczne z wynikającymi z niej zasadami (art. 3 ust. 2).

Analiza powołanych przepisów prawa wskazuje, że Kościół Katolicki oraz inne związki wyznaniowe o uregulowanej sytuacji prawnej w zakresie swojej działalności są niezależne i przy wykonywaniu władzy duchowej posługują się swoim wewnętrznym prawem.

Z uwagi na art. 43 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie może prowadzić w niniejszej sprawie postępowania wyjaśniającego ukierunkowanego na wydanie merytorycznej decyzji administracyjnej, jak również przeprowadzać czynności kontrolnych, z wyłączeniem prawa żądania złożenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego. Wobec powyższego Generalny Inspektor stwierdził brak swojej kognicji do wydania w sprawie merytorycznej decyzji administracyjnej w sprawie.

Stosownie do art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), gdy postępowanie z jakiegokolwiek

przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części.

Należy wskazać, że przedmiot postępowania wiąże się ze stosowaniem przez organ publiczny przepisów materialnego prawa administracyjnego. W doktrynie podnosi się: „Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego, o której stanowi art. 105 § 1 kpa, oznacza, że brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a wobec tego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione dopiero w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organem administracyjnym.” (B. Adamiak, J. Borkowski, „Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz”, Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2006, s. 489).

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych i art. 129 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stronie niezadowolonej z decyzji przysługuje w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).